

Asia Teoskynnys

Hakija A

Annettu 19.3.1990

Tiivistelmä *Kirjaimet eivät yleensä saa tekijänoikeussuojaa, vaikka ne olisivat graafisesti miten korkeatasoisia tahansa.*

SELOSTUS ASIASTA

A on pyytänyt 22.1.1990 päivätyllä kirjeellä tekijänoikeusneuvoston lausuntoa siitä, ovatko A:n luomat kirjaimet tekijänoikeussuojaa nauttiva teoksia. Lausuntopyyntöön on oheistettu neljä erilaisin kirjaimin tehtyä aakkosistoa, jotka sisältävät isot aakkoset kaltevilla tekstauksella ja pystyllä tekstauksella sekä pienaakkoset kaltevilla ja pystyllä tekstauksella..

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt lausuntopyynnön ja esittää lausuntoaan seuraavan.

Tekijänoikeuslain (404/61) 1 §:n mukaan on sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Teos voi lain mukaan olla kaunokirjallinen tahi selittävä kirjallinen tai suullinen esitys, sävellys- tai näyttämöteos, elokuvateos, kuvataiteen, rakennustaiteen, taidekäsityön tai taideteollisuuden tuote tai ilmetä millä tavalla tahansa. Sanonta "luonut teoksen" osoittaa, että tuotteen on saadaksesen tekijänoikeudellista suojaa oltava henkisen luomistyön tulos eli sen tulee olla omaperäinen ja itsenäinen yltääkseen niin sanottuun teostasoon. Teostasovaatimus vaihtelee eri teoslajien kohdalla. Käytännössä esimerkiksi kirjallisten teosten teoskynnys on ollut suhteellisen alhainen kun taas taideteollisuuden ja taidekäsityön tuotteiden itsenäisyyden ja omaperäisyyden vaatimukset on asian luonnosta johtuen yleensä asetettu suhteellisen korkealle ja huomiota on kiinnitetty tuotteen taiteellisiin ominaisuuksiin.

Tekijänoikeus suojaa teoksen muotoa eli sitä ilmiasua, johon tekijä luomuksensa pukee, mutta ei sen sijaan sen aihetta tai ideaa.

Laissa ei rajata mitään teostyyppiä suojan ulkopuolelle. Oikeudellisesti vaikeiksi on oikeuskirjallisuudessa katsottu tavaramerkit ja logot, jotka voivat olla suojattuja teoksia. Toisaalta on katsottu, että esimerkiksi logot, joiden elementteinä on käytetty ympyrää, neliötä, kolmiota tai isoja kirjaimia, ovat sellaisia, että silloin tällöin kaksi ammattilaista päätyy toisistaan riippumatta samantapaiseen lopputulokseen ja teoskynnys on siten asetettava korkealle. Vanhastaan on katsottu, etteivät pelkät kirjaimet saa tekijänoikeussuojaa, vaikka ne olisivat graafisesti miten korkeatasoisia tahansa.

Edellä olevaan viitaten tekijänoikeusneuvosto toteaa, että kirjaimet eivät yleensä saa tekijänoikeudellista suojaa. Tekijänoikeusneuvosto katsoo lisäksi, että sille toimitettujen aakkosistojen kirjainmuodot eivät, korkeasta kalligrafisesta tasostaan huolimatta, olemassa olevien kirjaimistojen suuren lukumäärän vuoksi erotu muista kirjaimistoista niin ilmeisesti, että ne saisivat tekijänoikeudellista suojaa.